

# Skattebetaling i de erhvervsdrivende fonde

Af Statsautoriseret revisor Susanne Nørgaard, PwC og CBS

## Indledning

Det ses jævnlig fremført i dagspressen(1), at de erhvervsdrivende fonde betaler for lidt i skat eller i det mindste nyder særlige skatteprivilegier. Så vidt det er forfatteren bekendt, er der aldrig offentliggjort undersøgelser, som belyser de erhvervsdrivende fondes samlede(2) skattebetaling. Som en del af forskningsprojektet, "De Danske Erhvervsdrivende Fonde"(3), vil de erhvervsdrivende fondes skattebetalinger blive belyst i denne artikel.

## Sammenfatning

Undersøgelsen viser, at Danmarks 110 største erhvervsdrivende fonde isoleret set kun har en beskednen indkomst på knapt 1,5 mia. kr. for perioden 2007-2012 og derfor ikke overraskende heller ikke betaler nævneværdig skat.

Samtidig viser undersøgelsen, at fondenes indtjening primært sker i datterselskaber, som fondene kontrollerer. Ud af fondenes samlede indtjening i årene 2007-2012 på 229 mia. kr. indtjenes 228 mia. kr. i datterselskaberne. Fondenes andel af datterselskabernes skat udgør for perioden 90 mia. kr. svarende til en skatteprocent på godt 39 %. Hvis skatten opgøres uden kulbrinteskate, udgør skatten godt 50 mia. kr. svarende til en skatteprocent på knapt 22 %.

Endvidere viser undersøgelsen, at 97 % af både indtjening og skattebetaling sker i de 20 største af de 110 undersøgte fonde.

Endelig viser undersøgelsen også, at fondene faktisk ikke fuldt ud kan anvende de udelings- og konsolideringsfradrag som fondsbeskatningsreglerne giver mulighed for. De 20 største fonde har alene kunnet anvende fradrag for 10 mia. kr. ud af et muligt fradrag på 22 mia. kr.

## Fondenes virksomhedsstruktur

Erhvervsstyrelsen har i juni 2012 foretaget en undersøgelse(4) af en række forhold i erhvervsdrivende fonde. Det fremgår af undersøgelsen, at der er registreret ca. 1320 erhvervsdrivende fonde i Danmark.

En fond er erhvervsdrivende, når den selv udøver virksomhed, herunder med udlejning af fast ejendom eller udøver en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed, jf. lov om erhvervsdrivende fonde (erhvervsfundsloven) § 1 stk. 2. Efter erhvervsfundsloven kan erhvervsdrivende fonde således enten selv drive virksomheden eller virksomheden kan være drevet i en anden organisationsform, eksempelvis interessentskab, partnerselskab, eller et aktie- eller anpartsselskab, hvor fonden har bestemmende indflydelse.

Den nævnte undersøgelse fra Erhvervsstyrelsen omfatter 203 ud af de 1320 erhvervsdrivende fonde. De 203 fonde, som var omfattet af undersøgelsen, rækker lige fra de meget små fonde til de største fonde, målt på fondenes egenkapitaler. Undersøgelsen viser, at 48 % af fondene har bestemmende indflydelse i et eller flere datterselskaber og at 52 % alene har erhvervsaktiviteterne i eget regi, jf. undersøgelsens side 13.

Driver fonden virksomheden selv eller gennem et interessentskab eller partnerselskab, er fonden skattesubjekt for hele indkomsten. Drives virksomheden derimod gennem et aktie- eller anpartsselskab, sker skattebetaling hos selskabet for selskabets indkomst og hos fonden for dennes indkomst.

Det er således fondenes organisationsform, der ofte er historisk betinget, som afgør, om indkomsten tjenes og skatten betales direkte

i fonden eller i datterselskaber, hvor fonden har bestemmende indflydelse.

For at kunne opgøre og måle fondenes skattebetaling på et sammenligneligt grundlag omfatter denne artikel både den indkomst og den skat, som er i fondene selv og den indkomst og den skat, som er i fondenes datterselskaber.

## Hvordan er undersøgelsen foretaget?

I afsnittet "Hvilke fonde indgår i undersøgelsen?" er der specifikt redegjort for, hvorledes de fonde, der indgår i undersøgelsen er udvalgt og i afsnittet "Datagrundlag" er nærmere redegjort for det datagrundlag, som er anvendt i undersøgelsen.

## Hvilke fonde indgår i undersøgelsen?

Ud af de ca. 1320 erhvervsdrivende fonde indgår i denne undersøgelse 110 fonde. De 110 fonde er udvalgt på grundlag af størrelsen af deres egenkapitaler og repræsenterer de 110 fonde med de største egenkapitaler.(5)

Kun 2 ud af de 110 udvalgte fonde driver ikke deres virksomhed helt eller delvist via datterselskaber. Andelen af fonde, som helt eller delvist driver virksomheden via et datterselskab, udgør således mere end 98 %. I undersøgelsen fra Erhvervsstyrelsen udgjorde andelen alene 48 %. Denne opgørelse hvilede imidlertid på en udvælgelse af fonde blandt både små, mellemstore og store fonde. Af Erhvervsstyrelsens undersøgelse fremgår det også, jf. side 17, at andelen af "holdingfonde", altså fonde, som driver virksomheden helt eller delvist gennem et datterselskab, er 89 %, når der ses på fonde med en egenkapital på mere end 85 mio. kr.

De 2 fonde, som i denne undersøgelse ikke har datterselskaber, er begge fonde, som besidder fast ejendom.

Ud af de 110 fonde, som indgår i undersøgelsen, tegner de 20 fonde med de største egenkapitaler sig for knap 97 % af såvel resultat før skat og skat af årets resultat, jf. nærmere nedenfor.

## Datagrundlag

Nærværende undersøgelse er foretaget for regnskabsårene 2007 til 2012. Til brug for undersøgelsen er opgjort resultat før skat, skat af årets resultat samt udelinger. Alle de talmæssige opgørelser tager udgangspunkt i de for fondene og eventuelt deres datterselskaber offentliggjorte årsregnskaber.

Som indkomst for fondene er medtaget resultat før skat indtjent direkte i fonden. Indkomst, primært udbytter, fra datterselskaber er udeholdt og i stedet erstattet med resultat før skat i datterselskaberne. Dermed bliver det samlede resultat før skat sammenligneligt mellem fonde, der driver virksomheden direkte i fonden, og fonde, der driver virksomheden i et datterselskab.

Resultat før skat i datterselskabet/datterselskaberne er udfundet ved, at der fra det af fonden aflagte koncernregnskab er anvendt resultat før skat med fradrag af fondens eget resultat før skat. Har fonden ikke aflagt koncernregnskab, er anvendt regnskaber/koncernregnskaber for de af fonden kontrollerede datterselskaber. Hvor fonden direkte kontrollerer flere datterselskaber, er resultat før skat sammenlagt for disse, bortset fra tilfælde, hvor et datterselskab er af helt uvæsentlig betydning.

Resultatet før skat omfatter således al indkomst, hvad enten den er indtjent i et dansk eller udenlandsk datterselskab.

På tilsvarende vis er opgjort skat af årets resultat for fonden og for fondens datterselskaber. Skat af årets resultat dækker over den skat, som fonden eller datterselskabet før eller senere vil blive belastet på grundlag af årets resultat før skat. Derimod er tallet ikke udtryk for den faktiske skattebetaling i det aktuelle år. Størrelsen af den aktuelle skattebetaling i hvert enkelt år er ikke et tal, der er offentligt tilgængeligt(6), men set over tid vil den aktuelle skattebetaling og den regnskabsmæssige post "skat af årets resultat" være identisk.

Til brug for denne undersøgelse dækker udtrykket skattebetalinger således over den regnskabsmæssige post "skat af årets resultat". De skatter, som indgår i undersøgelsen, er kun skatter, der er omfattet af det regnskabsmæssige begreb "skat af årets resultat". Det betyder, at andre skatter, såsom skatter for medarbejdere, arbejdsgiverafgifter, moms og andre afgifter ikke indgår i opgørelsen. Disse skatter kan være ganske betydelige.

Ligesom det er tilfældet ved opgørelsen af resultat før skat, omfatter skat af årets resultat både dansk og udenlandsk skat.

Såvel resultat som skat i datterselskaberne dækker hele selskabets aktivitet. Da en lang række fonde, selv om de har bestemmende indflydelse på datterselskabet, ikke har fuldt ejerskab til datterselskabet, er det for både resultat og skat opgjort, hvor stor en ejerandel fonden har af det pågældende selskab/koncern. Dermed opnås de korrekte sammenligningsgrundlag over til fonde, som eventuelt driver virksomheden i eget regi.

De af fondene foretagne uddelinger er for de enkelte år opgjort direkte fra de offentliggjorte årsregnskaber for fondene.

## Resultat af undersøgelsen

I de følgende afsnit vises dels fondenes egen indkomst og skat, dels datterselskabernes indkomst og skat og endelig den samlede indkomst og skat for fondene og deres datterselskaber set under ét. Endelig redegøres også for de forhold, der kan påvirke de skatteprocenter, som undersøgelsen har resulteret i, således at disse procenter afviger fra den danske selskabsskattesats på 25 %. Alle beløb vises i mio. kr.

## Fondenes indkomst og skat

For de af undersøgelsen 110 omfattede fonde er i figur 1 vist fondenes eget resultat før skat samt fondenes egen skattebetaling. Som anført ovenfor indeholder tallene ikke resultat og udbytter fra fondenes datterselskaber. Der vil således typisk være tale om finansiel indkomst i form af renter, udbytte fra porteføljeaktier og kursgevinster på værdipapirer, herunder porteføljeaktier. Nogle af fondene har derudover også indkomst i form af afkast af fast ejendom.

FIGUR 1

År	Resultat før skat og uddelinger mDKK	Uddelinger mDKK	Skat mDKK
2007	1.090	2.958	22
2008	-2.776	2.705	-25
2009	525	2.037	-175
2010	1.206	5.677	31
2011	98	2.809	-42
2012	1.324	4.556	22
2007-2012	1.467	20.742	-167

For et større format klik her.

Endvidere er vist de samlede uddelinger foretaget af fondene i de 6 år, der er omfattet af undersøgelsen.(7)

Som det fremgår, udgør fondenes samlede indkomst i perioden knap 1,5 mia. kr. og skattebetalingen er negativ. Disse tal er imidlertid stærkt påvirket af, at en enkelt ejendomsbesiddende fond i perioden har foretaget betydelige nedskrivninger på tidligere fore-

tagne opskrivninger af fast ejendom. Dette har ført til, at resultat før skat er væsentligt reduceret og tilsvarende har fonden indtægtsført udskudt skat på de tidligere opskrivninger. I figur 2 er vist det samlede resultat for fondene, hvor der er korrigeret for det resultat og skat i den nævnte ejendomsbesiddende fond.

FIGUR 2

År	Resultat før skat og uddelinger mDKK	Uddelinger mDKK	Skat mDKK
2007-2012	1.467	20.742	-167
Enkelt fond	2.464	0	315
2007-2012, øvrige	3.931	20.742	148

For et større format klik her.

Det samlede resultat, som primært kan henføres til finansiel indkomst, udgør herefter knap 4 mia. kr. for hele perioden set under ét, og skattebetalingen udgør 148 mio. kr. Disse tal dækker således 109 ud af de 110 fonde, der indgår i undersøgelsen. I figur 3 er vist de tilsvarende tal opgjort for de 20 største fonde, der indgår i undersøgelsen.

FIGUR 3

År	Resultat før skat og uddelinger mDKK	Uddelinger mDKK	Skat mDKK
2007	1.034	2.464	21
2008	-276	2.275	-26
2009	620	1.613	20
2010	656	5.305	37
2011	494	2.155	6
2012	811	4.070	12
2007-2012	3.339	17.882	70

For et større format klik her.

De 20 største fonde tegner sig for knap 85 % af indkomsten og 47 % af skattebetalingen. Endvidere tegner de sig for godt 86 % af uddelingerne.

Umiddelbart kan man sige, at de viste tal bekræfter Børsens omtale af "Mikroskopiske skattebetalinger hos fonde"(8). De "mikroskopiske skattebetalinger" svarer i niveau også til, at det i lovforslaget til fondsbeskatningsloven(9) var anført, at man forventede et årligt provenu på mellem 50-100 mio. kr. for samtlige fonde. Det vil sige for alle de erhvervsdrivende fonde og de mere end 10.000 ikke erhvervsdrivende fonde.

Som anført ovenfor forholder det sig imidlertid således, at flertallet af de erhvervsdrivende fonde, når der tales om de største fonde, driver virksomheden via et eller flere datterselskaber, hvorfor skattebetalingen i disse selskaber også bør inddrages i vurderingen af fondenes samlede skattebetalinger.

## Datterselskabernes indkomst og skat

I figur 4 er vist de 110 erhvervsdrivende fondes andel af deres datterselskabers resultat før skat og skattebetaling. Andelen er opgjort efter fondenes ejerandele og ikke efter deres stemmeandele, der ofte er betydelig større end ejerandelen. Se figur 4.

FIGUR 4

År	Fondenes andel af datterselskabernes resultat før skat mDKK	Fondenes andel af datterselskabernes skat mDKK	Skatteprocent	Fondenes andel af datterselskabernes skat ekskl. kulbrinteskil mDKK	Skatteprocent ekskl. kulbrinteskil
2007	38.179	14.123	36,99	8.062	21,12
2008	38.717	17.253	44,56	7.957	20,55
2009	21.785	11.316	51,94	6.065	27,84
2010	47.073	15.367	32,65	9.255	19,66
2011	39.145	18.496	47,25	10.670	27,26
2012	42.891	13.034	30,39	7.692	17,93
2007-2012	227.790	89.589	39,33	49.701	21,82

For et større format klik her.

Som det fremgår, udgør fondenes andel af indtjeningen i datterselskaberne i perioden knap 228 mia. kr. og andelen af skattebetalingen udgør knap 90 mia. kr. svarende til en skatteprocent på godt 39 %. Hvis den i skattebetalingerne indeholdte betaling af kulbrinteskot holdes ude, udgør fondenes andel af de egentlige selskabsskatter knap 50 mia. kr. svarende til en skatteprocent på knap 22 %.

I figur 5 er de tilsvarende tal for indkomst og skattebetaling vist for de 20 største fonde. Se figur 5.

FIGUR 5

År	Fondenes andel af datterselskabernes resultat før skat mDKK	Fondenes andel af datterselskabernes skat mDKK	Skatteprocent	Fondenes andel af datterselskabernes skat ekskl. kulbrinteskot mDKK	Skatteprocent ekskl. kulbrinteskot
2007	35.440	13.605	38,39	7.544	21,29
2008	39.085	16.950	43,37	7.654	19,58
2009	20.983	11.249	53,61	5.998	28,59
2010	45.388	15.015	33,08	8.903	19,62
2011	37.746	18.155	48,10	10.329	27,36
2012	40.584	12.691	31,27	7.348	18,11
2007-2012	219.226	87.665	39,99	47.776	21,79

For et større format klik her.

Både målt på indkomst og skattebetalinger, såvel inklusive som eksklusive kulbrinteskot, udgør de 20 største erhvervsdrivende fondes andel mere end 96 % af samtlige de 110 erhvervsdrivende fonde, der indgår i undersøgelsen.

## Fondenes og datterselskabernes indkomst og skat set under ét

Hvis man sammenstiller fondenes egne resultater og skattebetalinger og de resultater og skattebetalinger, der udgøres af fondenes andel i datterselskaberne, får man et samlet resultat, som ikke er påvirket af den organisationsform, som fondene, ofte historisk betinget, driver sin virksomhed igennem. I figur 6 er vist de samlede tal for samtlige de 110 erhvervsdrivende fonde. Se figur 6.

FIGUR 6

År	Samlet resultat for fondene og datterselskaberne mDKK	Uddelinger mDKK	Samlet skat for fondene og datterselskaberne mDKK	Skatteprocent	Samlet skat for fondene og datterselskaberne ekskl. kulbrinteskot mDKK	Skatteprocent ekskl. kulbrinteskot
2007	39.269	2.958	14.145	36,02	8.084	20,59
2008	35.941	2.705	17.228	47,93	7.932	22,07
2009	22.310	2.037	11.141	49,94	5.890	26,40
2010	48.279	5.677	15.398	31,89	9.286	19,23
2011	39.243	2.809	18.454	47,02	10.628	27,08
2012	44.215	4.556	13.056	29,53	7.714	17,45
2007-2012	229.257	20.742	89.422	39,01	49.534	21,61

For et større format klik her.

I figur 7 er tilsvarende vist de samlede tal for de 20 største erhvervsdrivende fonde. Se figur 7.

FIGUR 7

År	Samlet resultat for fondene og datterselskaberne mDKK	Uddelinger mDKK	Samlet skat for fondene og datterselskaberne mDKK	Skatteprocent	Samlet skat for fondene og datterselskaberne ekskl. kulbrinteskot mDKK	Skatteprocent ekskl. kulbrinteskot
2007	36.474	2.464	13.626	37,36	7.565	20,74
2008	38.809	2.275	16.924	43,61	7.628	19,66
2009	21.603	1.613	11.269	52,16	6.018	27,86
2010	46.044	5.305	15.052	32,69	8.940	19,42
2011	38.240	2.155	18.161	47,49	10.335	27,03
2012	41.395	4.070	12.703	30,69	7.360	17,78
2007-2012	222.565	17.882	87.735	39,42	47.846	21,50

For et større format klik her.

Som det fremgår af både figur 6 og figur 7, påvirker fondenes egen indkomst og skattebetalinger kun marginalt det samlede billede. Langt størstedelen af indkomsten og skattebetalingen sker i fondenes datterselskaber. Samlet set udgør de samlede skatteprocenter godt 39 %, når kulbrinteskatten medregnes, og knap 22 %, når kulbrinteskatten ikke indgår i skattebetalingen.

Samtidig må det også konkluderes, at de 20 største fondes andel ud af de i alt 110 fonde, der indgår i undersøgelsen, er ganske be-

tydelig. I figur 8 er vist de 20 største fondes procentvise andel. Se figur 8.

FIGUR 8

	Andel af samlet resultat for fondene og datterselskaberne	Andel af uddelinger	Andel af samlet skat for fondene og datterselskaberne	Andel af samlet skat for fondene og datterselskaberne ekskl. kulbrinteskot
20 største fonde ud af 110	97,08 %	86,21 %	98,11 %	96,58 %

For et større format klik her.

## Afvielser i forhold til selskabsskatteprocenten på 25 %

Som vist i figur 6 udgør den samlede selskabsskatteprocent 39 % inklusive kulbrinteskot og 22 % eksklusive kulbrinteskot. Den danske selskabsskatteprocent har i perioden 2007-2012 udgjort 25 %, eksklusive kulbrinteskot.

Hvis man ser på skatteprocentens fordeling over årene, svinger den, jf. figur 6, fra godt 17 % til godt 27 %, og det er altså et vægtet gennemsnit, der giver de 22 %.

Spørgsmålet er, om man kan forvente, at selskabsskatteprocenten skal udgøre 25 %? Hertil må svaret være nej. Der er en lang række væsentlige forhold, som gør, at selskabsskatteprocenten vil afvige fra den officielle danske selskabsskattesats.

I praksis er der meget stor variation over de enkelte selskabers skatteprocenter. For eksemplets skyld kan nævnes, at hvis man ud fra Børsens top 1000 liste ser på de 20 største virksomheder(10), eksklusive de fondsejede, som indgår i denne undersøgelse, så finder man selskabsskatteprocenter på mellem 5 % og 69 % for 2012.

For de meget store fondsejede virksomheder, der indgår i denne undersøgelse, skal især fremhæves følgende årsager til, at selskabsskatteprocenten som hovedregel afviger fra den danske selskabsskatteprocent på 25 %:

- En stor del af indkomsten indtjenes i udlandet, som regel via udenlandske datterselskaber. Skatteprocenten vil her afvige fra den danske, det være sig både i opad- og nedadgående retning, alt afhængig af, hvilket land virksomheden drives i. En nyligt offentliggjort undersøgelse(11) viser for eksempel, at Danmark er blandt de 25 % dyreste lande inden for EFTA. Har man således positiv indtjening fra andre EFTA-lande, er der stor sandsynlighed for, at den samlede selskabsskat ligger under 25 %. Omvendt hvis virksomheden har underskud i et land og overskud i et andet land, kan disse underskud som alt overvejende hovedregel ikke medregnes. Dette vil alt andet lige få den samlede skatteprocent til at stige.
- Indtjening fra associerede virksomheder indgår i resultat før skat. Derimod indgår den skat, der er betalt i de associerede virksomheder, ikke i den betalte skat. Dette vil alt andet lige medføre, at den samlede skatteprocent påvirkes i nedadgående retning. Omvendt naturligvis, hvis resultatet af den associerede virksomhed er negativt.
- Helt generelt kan der både i Danmark og udlandet være tale om, at visse indkomster ikke beskattes og at visse omkostninger ikke er fradragsberettigede. Der kan også være tale om, at der i visse situationer gives ekstra fradrag. Sådanne regler vil alt andet lige påvirke skatteprocenterne i nedad- henholdsvis opadgående retning. Som eksempler kan nævnes, at Danmark ikke beskatter gevinst på aktier, hvor ejerandelen er 10 % eller derover, ligesom tab på sådanne aktier ikke kan fratreges. Derudover gives ikke fradrag for en række udgifter til at etablere eller udvide virksomhed. Omvendt har fonde fradrag for uddelinger, som ikke er indregnet i de i figurene viste resultater før skat.

- Visse typer indkomst beskattes ikke efter de sædvanlige selskabsskatteprocenter. Et eksempel er således kulbrintebeskatningen. I undersøgelsen har det ud fra regnskabsoplysningerne været muligt at udfinde kulbrinteskatteprocenten, hvorfor den ikke har påvirket selskabsskatteprocenten, der sammenlignes med den danske skatteprocent på 25 %. Derimod er en række virksomheder underlagt den såkaldte tonnageskat. Denne har ikke kunnet isoleres og påvirker derfor den samlede skatteprocent. Påvirkningen kan være såvel positiv som negativ.

Ovenstående forhold er forhold, der helt generelt påvirker internationalt arbejdende, dansk baserede koncerner og dermed også hovedvægten (de 20 største) af de fonde, som indgår i undersøgelsen. I relation til fondene og deres datterselskaber er der dog to forhold, der særligt kan tænkes at påvirke skatteprocenten. Det ene er muligheden for at flytte finansiell indkomst til såkaldte lavskattelende og det andet er fondenes uddelingsfradrag. Spørgsmålet om uddelingsfradraget behandles nedenfor i et særskilt afsnit.

Ud over de egentlige erhvervsaktiviteter, som fondene ejer, har fondene som hovedregel en ganske betydelig finansiell indkomst. Finansiell indkomst kan, fra et skattemæssigt synspunkt, modsat en egentlig erhvervsaktivitet relativt enkelt flyttes. Det er derfor nærliggende at vurdere, om fondene har mulighed for at flytte deres finansielle investeringer til selskaber i lande med en lavere skatteprocent end Danmark og dermed nedbringe den samlede skatteprocent.

Både dansk skattepligtige fonde og danske selskaber er omfattet af de såkaldte CFC-regler i selskabsskattelovens § 32. Det betyder, at finansiell indkomst, der indtjenes i et datterselskab, hvor fonden eller selskabet har kontrol, medregnes til indkomsten i fonden eller selskabet i Danmark, hvis den finansielle indkomst overstiger 50 % af det udenlandske selskabs samlede indkomst. Denne regel forhindrer således en vilkårlig flytning af finansiell indkomst.

### Uddelingsfradragets betydning for skatteprocenten

Som nævnt ovenfor har fonde fradrag for uddelinger. Uddelinger til almennyttige formål er fuldt ud fradragsberettigede, jf. fondsbeskatningslovens § 4, stk. 1. Uddelinger til andre formål, herunder til familiemæssige formål, er fradragsberettigede efter fondsbeskatningslovens § 4, stk. 2, forudsat at modtageren er skattepligtig til Danmark af uddelingen.

Også fondsejede selskaber kan i et vist omfang opnå fradrag for almennyttige uddelinger, som fonden måtte have foretaget, jf. den såkaldte transparensregel i selskabsskattelovens § 3, stk. 4. Dette kræver dog blandt andet, at fonden ejer mindst 75 % af kapitalen i selskabet.

Yderligere kan fonde opnå fradrag for yderligere 25 % af uddelinger til almennyttige formål, jf. den såkaldte konsolideringsregel i fondsbeskatningslovens § 5, stk. 1.

For en nærmere omtale af reglerne for fondes fradragsret for uddelinger m.v. og transparensreglen henvises til forfatterens artikel i Revision & Regnskabsvæsen, nr. 8, 2013, side 48(12).

Som vist i figur 7 har de 20 største fonde i undersøgelsen i alt foretaget uddelinger for knap 18 mia. kr. i perioden 2007-2012. Størstedelen af uddelingerne er sket til almennyttige formål, hvorfor fondene ville være berettiget til et yderligere fradrag på 25 % af de almennyttige uddelinger, som skønnes til at være ca. 17 mia. kr. ud af de 18 mia. kr., eller yderligere ca. 4 mia. kr. i konsolideringsfradrag. Spørgsmålet er, hvorledes disse mulige fradrag på ca. 22 mia. kr. faktisk har påvirket den samlede skatteprocent. Den samlede skatteprocent opgjort i figur 7 udgjorde 21,50 % ud af den samlede indkomst for fondene og datterselskaberne under ét. Denne indkomst er opgjort uden fradrag for uddelinger m.v. Såfremt der ved selvangivelsen er foretaget fradrag for uddelinger m.v., vil skatteprocenten være påvirket i nedadgående retning i forhold til, at der ikke var mulighed for at fradrage uddelinger.

Som det fremgik ovenfor af figur 3, har de 20 største fonde en egen samlet indkomst på 3,3 mia. kr. i perioden. Det er således ikke muligt for fondene at anvende et samlet fradrag på ca. 22 mia. kr. For så vidt angår den del af uddelingerne, som kun vedrører rent almennyttige uddelinger, vil der via transparensreglen være mulighed for, at fondene vil kunne have anvendt uddelingen til fradrag i datterselskabernes indkomst. Dette er dog kun muligt, hvis fonden ejer mindst 75 % af kapitalen i datterselskabet, og datterselskabets egen indkomst efter fradrag er 0 eller positiv.

Baseret på en gennemgang af fondenes og datterselskabernes samlede regnskabsmæssige resultater(13) for perioden må det vurderes, at uddelingsfradraget kun anvendes for ca. 10 mia. kr. vedkommende og at konsolideringsfradraget på 4 mia. kr. slet ikke anvendes. Hvis fondene og datterselskaberne ikke havde haft fradrag for de ca. 10 mia. kr., ville det have påvirket skatteprocenten således, at den havde udgjort ca. 22,5 % i stedet for de 21,5 %, som undersøgelsen viser. Skattebesparelsen i perioden har været 25 % af de ca. 10 mia. kr. svarende til 2,5 mia. kr. Uddelinger til fortrinsvis almennyttige formål på ca. 18 mia. kr. koster altså alene 2,5 mia. kr. i manglende skatteindtægt. Hertil skal så fragås den skat, som modtagerne af uddelingen eventuelt skal svare i skat af uddelingen. I det omfang en uddeling er sket til familiemæssige formål, udgør skatten hos modtagerne ofte over 50 %.

Konklusionen afviger angiveligt fra den virkelighed, som de fleste fonde oplever. Nemlig at der selvangives fradrag for alle uddelinger og konsolideringsfradrag. Dette skyldes imidlertid alene det forhold, at fondene forsøger at undgå den dobbeltbeskatning, der ligger i, at fradragene kun kan foretages i det omfang, de overstiger skattefrie udbytter fra datterselskaberne. Hvis virksomheden var udøvet direkte i fonden, var denne problemstilling ikke aktuel, idet der slet ikke ville være tale om risiko for dobbeltbeskatning(14).

- (1) Børsen, 12. december 2011, side 6, "er begunstiget af særlige skattefordele". Berlingske, 3. februar 2012, forsiden, "Stenrige fonde slipper nådigt i skat". Berlingske Business Magasin, 13. september 2012, side 16, "Skatteprivilegier: Fonde bliver tit beskyldt for at være lukkede, uagtet at de nyder betydelige skattemæssige privilegier". Børsen, 30. august 2012, side 7, "Fondene har skattefordele". Berlingske, 4. september 2013, side 9, "Fondene har visse skattefordele".
- (2) Børsen har 13. december 2011, side 6, offentliggjort resultatet af 45 udvalgte fondes samlede skattebetaling. Deri indgår alene skat, der er belastet fonden som sådan og ikke den samlede skat, der er belastet indkomsten.
- (3) Projektet udføres på Center for Corporate Governance på CBS. For yderligere information se [www.Tifp.dk](http://www.Tifp.dk).
- (4) Undersøgelse om erhvervsdrivende fonde, September 2012, Deloitte, side 1.
- (5) De svarer dermed til de samme 110 fonde, som indgår i andre undersøgelser/redegørelser i relation til forskningsprojektet "De Danske Erhvervsdrivende Fonde" ved Center for Corporate Governance ved CBS.
- (6) Danmark har indført "såkaldt" åbne skattelister, hvorefter selskaber og fondes skattebetalinger fra og med indkomståret 2011 er offentlig tilgængelige. Disse åbne skattelister omfatter imidlertid ikke skattebetaling for udenlandske datterselskaber og kan derfor ikke anvendes i denne undersøgelse, da en stor del af fondenes aktivitet foregår i udenlandske datterselskaber.
- (7) Størrelsen af uddelingerne er uafhængig af størrelsen af fondens resultat før fondens andel af resultat i datterselskaber. Det skyldes, at der kan uddeles af udbytter modtaget fra datterselskaberne og der kan uddeles fra opsparet egenkapital i fonden.
- (8) Børsen, den 13. december 2011, side 6.
- (9) Kapitel 4, Forslagets provenumæssige konsekvenser, lovforslag nr. L 108, fremsat den 5. december 1985.
- (10) <http://top1000.borsen.dk/virksomheder>, sorteret efter omsætning, eksklusive fondskontrollerede og finansielle virksomheder.
- (11) Paying Taxes 2014, PwC og Verdensbanken/IFC.
- (12) Artiklen er udarbejdet som en del af forskningsprojektet "De Danske Erhvervsdrivende Fonde".
- (13) Det er alene de regnskabsmæssige resultater, der er tilgængelige og ikke fondenes og datterselskabernes selvangivelser. Der vil derfor være mulighed for afvigelser, der kan påvirke konklusionen. Men da undersøgelsen omfatter en periode på 6 år, vil mange af afvigelse være udjævnet over perioden.
- (14) Se Susanne Nørgaard i Revision & Regnskabsvæsen, nr. 8, 2013, side 48.